

Nederlandse tekst (artikel 63 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 63.042 van 13 november 1996

A. 58.769/VI-11.934
A. 62.557/VI-12.261

In zake : **COPPENS** Marguerite,
die woonplaats gekozen heeft bij
Mrs. Jacques PUTZEYS,
Stéphanie GEHLEN en
Xavier LEURQUIN, advocaten,
Sint-Bernardusstraat 98
1060 Brussel

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoor-
digd door de Minister van
Wetenschapsbeleid,
die woonplaats gekozen heeft bij
Mr. Maximilien HOGE, advocaat,
En Féronstrée 23/013
4000 Luik.

RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 4 juli 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij Marguerite COPPENS de nietigverklaring vordert van "de beslissing van 16 mei 1994 waarbij de verwerende partij Mevrouw Els VAN DER ELST, ambtenaar van de Nederlandse taalrol, benoemd heeft tot werkleider (rang B) van de wetenschappelijke loopbaan van het wetenschappelijk personeel van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat";

Gezien het op 1 maart 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij Marguerite COPPENS de nietigverklaring vordert van :

- " 1. het koninklijk besluit van 23 december 1994, waarbij Mevrouw Elisabeth VAN DER ELST (Nederlandse taalrol) wordt benoemd tot hoofd van het departement (departement II, Kunstnijverheden) van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis;
2. de impliciete weigering om verzoekster in diezelfde hoedanigheid te benoemen";

Gezien arrest nr. 53.700 van 13 juni 1995, waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden koninklijk besluit wordt afgewezen;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer BOUVIER, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikkingen van 17 november 1995, waarbij de neerlegging van de dossiers en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van verzoekster;

Gelet op de beschikkingen van 21 maart 1996, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 15 mei 1996;

Gehoord het verslag van de heer HANSE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. S. GEHLEN, advocaat, die voor verzoekster verschijnt en van

Mr. A. TIHON, loco Mr. M. HOGE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer BOUVIER, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de vorderingen :

1. Marguerite COPPENS behaalt haar licentiaatsdiploma archeologie en kunstgeschiedenis in 1973. In 1975 treedt zij in dienst bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis. In 1980 is ze attaché in rang A. Vanaf 1 oktober 1982 is ze assistente, bevestigd in rang A. In 1989 verdedigt ze met grote onderscheiding een academisch proefschrift. Vanaf 1 februari 1990 wordt ze benoemd tot werkleider (rang B), en op 1 april 1992 tot afdelingshoofd.

2. Elisabeth VAN DER ELST behaalt haar licentiaatsdiploma archeologie en kunstgeschiedenis in 1970. Nadat zij van 1 januari 1971 tot 1 november 1972 als los wetenschappelijk medewerkster van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis gewerkt heeft, werkt zij er vanaf 1 september 1976 opnieuw op de educatieve dienst. Vanaf 1 januari 1978 wordt zij er weer los wetenschappelijk medewerkster. Op 14 oktober 1985 wordt zij benoemd tot attaché (rang A) en vanaf 1 december 1990 tot afdelingshoofd.

3. Op 26 juni 1992 meent de commissie voor werving en bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, die de kwestie van de bevordering

tot assistent van attachés zonder doctoraat onderzoekt, te kunnen "beslissen over de equivalentie, zich hierbij steunend op museologische studies en werken".

Wat de bevordering van Elisabeth VAN DER ELST betreft, besluit zij na haar verdiensten en activiteiten te hebben onderzocht, het volgende :

" Haar activiteiten zijn zonder de minste twijfel van wetenschappelijke aard, doch dit blijkt niet uit publicaties.

De Jury stelt vast dat zij enkele publicaties ter perse heeft en er andere aangekondigd. Daar echter geen enkel manuscript wordt voorgelegd, wenst de Jury zijn beslissing uit te stellen. Hij stelt voor dat Mevrouw Van der Elst enkele wetenschappelijke artikelen zou publiceren in internationale wetenschappelijke tijdschriften".

4. Op 10 november 1993 onderzoekt de commissie voor werving en bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis de aanvraag om een bevordering tot werkleider, rang B, die door Elisa beth VAN DER ELST, attaché, is ingediend.

In het verslag van deze vergadering staat wat dat betreft het volgende :

" Mevr. E. Van der Elst behaalde in 1970 haar licentiaatsdiploma met grote onderscheiding met een proefschrift "Tinwerk en tingietters in de stad Brussel". Na een eerste mandaat van occasioneel wetenschappelijk medewerker bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in de schoot van de Educatieve Dienst, gaf zij dit mandaat op om assistent te worden aan de R.U.Gent. Zij trad opnieuw in dienst van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in 1976. Haar loopbaan heeft dus een driedubbel karakter : wetenschappelijk werk als assistente van Prof. d'Hulst, een lange periode als lid van de Educatieve Dienst van de K.M.K.G., waarna als verantwoordelijke voor de afdeling Folklore in dezelfde instelling. Zij werd Afdelingshoofd op 01.08.1990. In haar functie als lid van de Educatieve Dienst heeft zij een ganse reeks initiatieven op touw gezet met het oog op de uitbouw van de Dienst,

talrijke vertalingen van catalogi gemaakt en tentoonstellingen georganiseerd. Zij werkt hier vooral i.v.m. de Kunstnijverheden. Als verantwoordelijke voor de Afdeling Folklore (sedert 1988) heeft zij ook het beheer van de Hallepoort voor haar rekening genomen en er verschillende tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Zij is ook verantwoordelijk voor het "Hartenmuseum" en voor het nieuw (voorlopig) Rijtuigenmuseum. Zij was wetenschappelijk Commissaris van de Europalia Tentoonstelling "Azulejos" en ook van de belangrijke tentoonstelling "Keizer Karel", die begin 1994 in de K.M.K.G. zal doorgaan. Daarenboven zijn twee belangrijke publikaties klaar om in druk te worden gegeven, waarvan een over de verzameling gildezilver van het Jubelparkmuseum.

De Commissie bespreekt de modaliteiten i.v.m. de equivalentie met een doctoraat en wisselt van gedachten over de wetenschappelijke waarde van publikaties en activiteiten. Er wordt de nadruk gelegd op de wenselijkheid, dat leden van het W.P. die in de dienstensector werken, zouden moeten kunnen in aanmerking komen voor een equivalentie steunend op hun werkzaamheden en niet zozeer op hun wetenschappelijke publikaties. Bij de verdere bespreking wordt weerhouden dat ook activiteiten als bvb. het maken van tentoonstellingscatalogi kan weerhouden worden als wetenschappelijk werk.

Al haar wetenschappelijke activiteiten in overweging genomen en refererend naar haar uitzonderlijke kwaliteiten met betrekking tot : het uitbouwen van de permanente vorming in de Educatieve Dienst, het uitbouwen van de activiteiten van de Educatieve Dienst voor individuele bezoekers, kinderen en jongeren, het organiseren van de verzamelingen; het klaar maken van tentoonstellingsruimten voor vaste nieuwe opstellingen en haar organisatietalent voor het op touw zetten van tijdelijke tentoonstellingen, is de Commissie van oordeel, op één stem na, dat aan de Heer Minister moet worden voorgesteld de door Mevrouw Van der Elst gevraagde bevordering tot Werkleider Rang B, toe te staan. Ook de twee afwezige leden van de Commissie (Prof. E. De Bens en Prof. K. Van de Velde) hebben de Voorzitter schriftelijk in die zin geadviseerd. Op uitdrukkelijk verzoek van de Heer Rycx d'Huisnacht dient hier aan toegevoegd dat hij van oordeel is dat haar wetenschappelijke werken niet equivalent zijn met een doctoraat."

5. Bij koninklijk besluit van 16 mei 1994 wordt Elisabeth VAN DER ELST met ingang van 1 december 1993 bevorderd tot rang B van de wetenschappelijke

loopbaan van het wetenschappelijk personeel en benoemd tot werkleider bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Die beslissing bevat onder meer de volgende motieven :

" Overwegende dat de Commissie voor Werving en Bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, in verruimde samenstelling vergaderd op 10 november 1993, luidens het alsdan verstrekt gemotiveerd advies geoordeeld heeft dat het door Mevrouw VAN DER ELST Elisabeth verricht wetenschappelijk werk met een doctoraatsverhandeling kan vergeleken worden;

Overwegende dat Mevrouw VAN DER ELST Elisabeth op 1 december 1993 een wetenschappelijke anciënniteit van vijftien jaren en een maand telt en dat de Commissie voor Werving en Bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis voorgesteld heeft om haar te bevorderen tot rang B van de wetenschappelijke loopbaan".

Het gaat om de handeling die bestreden wordt met beroep A.58.769/VI-11.934, dat op 4 juli 1994 is ingesteld.

6. Op 9 juni 1994 worden in het Belgisch Staatsblad verschillende vacatures voor leidinggevende functies bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis bekendgemaakt, waaronder die van hoofd van departement II "Kunstnijverheden", waarnaar enkel Marguerite COPPENS en Elisabeth VAN DER ELST solliciteren.

7. Op 22 november 1994 komt de wetenschappelijke raad van de Koninklijke musea voor Kunst en Geschiedenis bijeen om de sollicitaties te onderzoeken.

Na de respectieve aanspraken en verdiensten van Marguerite COPPENS en Elisabeth VAN DER ELST te hebben onderzocht en onder meer vastgesteld te hebben dat deze

laatste sinds 1993 rang B van de wetenschappelijke loopbaan heeft, besluit hij het volgende :

" De Raad erkent dat de museologische ervaring van de twee kandidaten vast staat en dat zij goede diensten aan de Instelling bewezen hebben. Hij oordeelt echter dat de menselijke kwaliteiten van Mevrouw Van der Elst haar toelaten zich ten volle en op een harmonieuze wijze van haar opdracht van Hoofd van Departement II te kwijten. Dit blijkt niet in dezelfde mate het geval te zijn voor Mevrouw Coppens, wel integendeel. Er is gebrek aan overleg en samenwerking met de collega's van het departement. Ook met de directie is er geen dialoog en geen medewerking van harentwege.

Hieruit volgt dat, na stemming en met unanimitieit de Raad Mevrouw Van der Elst voorstelt om het ambt van Hoofd van het Departement II uit te oefenen. Hij wenst dat de kandidatuur van Mevrouw Coppens niet wordt weerhouden."

8. Elisabeth VAN DER ELST wordt met ingang van 1 december 1994 bij koninklijk besluit van 23 december 1994 benoemd tot hoofd van departement II "Kunstnijverheden" bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Dat is de handeling die bestreden wordt met het tweede beroep A.62.557/VI-12.261, dat ingesteld is op 1 maart 1995;

Overwegende dat er reden is om de twee beroepen samen te voegen;

Wat beroep A.58.769/VI-11.934 betreft :

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord een exceptie van onontvankelijkheid van het beroep afleidt uit het feit dat "het nadeel dat aangevoerd is door verzoekster volkomen ongewis is", aangezien dit nadeel erin bestaat dat Elisabeth VAN DER ELST door de bestreden handeling haar concurrent wordt voor de benoeming tot hoofd van

departement II "Kunstnijverheden"; dat volgens haar de mogelijkheid om te dingen naar die betrekking zonder lid te zijn van het wetenschappelijk personeel van de wetenschappelijke inrichtingen van de Staat (artikel 18, § 3, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 tot vaststelling van het statuut van het wetenschappelijk personeel der wetenschappelijke inrichtingen van de Staat), de procedure van omstandig advies waarin de artikelen 21 en 22 van dat koninklijk besluit voorzien en de beoordeling van de bevoegde minister tot gevolg hebben dat het beroep van verzoekster geen rechtstreeks noch voldoende belang heeft;

Overwegende dat het verloop van de gebeurtenissen heeft aangetoond dat wat verzoekster vreesde, namelijk dat zij later tegenover Elisabeth VAN DER ELST zou komen te staan voor de benoeming tot departementshoofd, geenszins speculatief was aangezien laatstgenoemde uiteindelijk in die functie benoemd is; dat verzoekster, indien zij geen beroep tot nietigverklaring van de benoeming van Elisabeth VAN DER ELST tot werkleider had ingesteld, niet meer de mogelijkheid zou hebben gehad om de wettigheid ervan te bestrijden wanneer zij haar benoeming tot departementshoofd zou aanvallen, terwijl de eerste benoeming krachtens artikel 18, § 2, 3°, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 medebepalend was voor de tweede; dat op het moment van het instellen van het beroep op 4 juli 1994, de vacature van en dus ook de oproep tot de kandidaten voor de functie van departementshoofd reeds bekendgemaakt was in het Belgisch Staatsblad van 9 juni 1994; dat verzoekster derhalve belang had bij haar beroep; dat de exceptie niet gegrond is;

Overwegende dat verzoekster een enig middel ontleent aan "de schending van de artikelen 13, 2°, en 11, 2°, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 tot

vaststelling van het statuut van het wetenschappelijk personeel der wetenschappelijke inrichtingen van de Staat, aan dwaling omtrent de motieven en bijgevolg aan de schending van artikel 3, tweede lid, van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, aan een kennelijke beoordelingsfout en aan machtsoverschrijding"; dat zij aanvoert dat Elisabeth VAN DER ELST niet tot rang B, werkleider, bevorderd kon worden, aangezien zij geen houder was van een doctorsdiploma dat behaald is na verdediging van een verhandeling in het openbaar, noch het bewijs had geleverd dat zij in de tak der wetenschap waarop het ambt betrekking heeft, wetenschappelijk werk heeft verricht dat met een doctoraatsverhandeling vergeleken kan worden;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat uit het verslag van de vergadering van 10 november 1993 van de commissie voor werving en bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis blijkt dat de commissie geoordeeld heeft dat Elisabeth VAN DER ELST het bewijs leverde dat zij wetenschappelijk werk had verricht dat met een doctoraatsverhandeling vergeleken kan worden;

Overwegende dat artikel 13 van het koninklijk besluit van 21 april 1965, zoals onder meer gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 februari 1994, het volgende bepaalt :

" Elk personeelslid krijgt op zijn aanvraag toegang tot rang B, indien het aan de volgende voorwaarden voldoet :

1° bevestigd zijn in rang A;

2° houder zijn van een doctorsdiploma dat behaald is na verdediging van een verhandeling in het openbaar of het bewijs leveren dat het, in de tak der wetenschap waarop het ambt betrekking heeft, wetenschappelijk werk heeft verricht dat met een doctoraatsverhandeling vergeleken kan worden

luidens een gunstig en met redenen omkleed advies van de commissie;

- 3° tien jaar wetenschappelijke anciënniteit hebben;
- 4° doen blijken van een wetenschappelijke activiteit waarvan de waarde door de commissie is erkend";

Overwegende dat die bepaling een duidelijk onderscheid maakt tussen wetenschappelijk "werk" en wetenschappelijke "activiteit";

Overwegende dat in het curriculum vitae dat bij de aanvraag om bevordering tot de graad van werkleider was gevoegd, die op 3 november 1993 door Elisabeth VAN DER ELST is ingediend, alleen sprake is van publicaties in voorbereiding;

Overwegende dat de commissie voor werving en bevordering van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, die zich bewust was van het onderscheid dat gemaakt diende te worden tussen wetenschappelijk "werk" en "activiteit", op 26 juni 1992 heeft vastgesteld dat geen enkel wetenschappelijk "werk" op naam van Elisabeth VAN DER ELST kon worden geschreven en verkozen heeft haar beslissing uit te stellen in afwachting dat "Mevrouw VAN DER ELST enkele wetenschappelijke artikelen zou publiceren in internationale wetenschappelijke tijdschriften";

Overwegende echter dat zij op 10 november 1993 luidens de bewoordingen van haar verslag, "van gedachten (heeft) gewisseld over (lees : van gedachte is veranderd omtrent) de wetenschappelijke waarde van publicaties en activiteiten" en geoordeeld heeft dat de gelijkstelling bedoeld in artikel 13, 2°, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 gebaseerd kon worden op de "werkzaamheden en niet zozeer op (de) wetenschappelijke publicaties", ook al was één van haar leden het daar niet mee eens;

Overwegende dat zij op die wijze verwarring heeft geschapen tussen nochtans duidelijk onderscheiden begrippen die in artikel 13 van het koninklijk besluit van 21 april 1965 staan, en daardoor dat artikel geschonden heeft; dat het middel gegrond is aangezien die schending in de bestreden beslissing wordt overgenomen;

Wat beroep A.62.557/VI-12.261 betreft :

Overwegende dat verzoekster het eerste middel van haar verzoekschrift ontleent aan "de schending van artikel 18, § 2, 3°, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 tot vaststelling van het statuut van het wetenschappelijk personeel der wetenschappelijke inrichtingen van de Staat, omdat het koninklijk besluit van 16 mei 1994 waarbij Mevrouw VAN DER ELST wordt bevorderd tot rang B van de wetenschappelijke loopbaan onwettig is, aan dwaling omtrent de motieven en aan machtsoverschrijding"; dat het koninklijk besluit van 16 mei 1994 waarbij Elisabeth VAN DER ELST benoemd wordt in rang B van de wetenschappelijke loopbaan volgens haar onwettig is en derhalve niet in aanmerking mocht worden genomen om betrokkene te bevorderen tot trap II van de leidinggevende functies;

Overwegende dat de verwerende partij bij wijze van antwoord verwijst naar de memorie van antwoord die zij heeft ingediend met betrekking tot beroep A.58.769/VI-11.934;

Overwegende dat artikel 18, § 2, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 onder meer het volgende bepaalt : "om te worden benoemd in een leidinggevend ambt moet de gegadigde die lid is van het wetenschappelijk personeel (...) :

3° voor de toegang tot de trappen I en II ten minste de rang B van de wetenschappelijke loopbaan bereikt hebben";

Overwegende dat Elisabeth VAN DER ELST, ten gevolge van de nietigverklaring van het koninklijk besluit van 16 mei 1994 waarbij zij bevorderd wordt tot rang B van de wetenschappelijke loopbaan van het wetenschappelijk personeel en tot werkleider wordt benoemd, een nietigverklaring uitgesproken bij dit arrest, op zijn minst niet voldeed aan de voorwaarde gesteld bij artikel 18, § 2, 3°, van het koninklijk besluit van 21 april 1965 om tot departementshoofd (trap II) te worden benoemd; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat het onderzoek van het tweede middel van het verzoekschrift zinloos is, aangezien het niet tot een ruimere nietigverklaring lijkt te kunnen leiden;

Overwegende dat, aangezien de verwerende partij niet verplicht is om verzoekster tot departementshoofd (departement II, Kunstnijverheden) van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te benoemen, er geen reden is om gevolg te geven aan de vordering tot nietigverklaring van de impliciete weigering om haar in die hoedanigheid te benoemen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nrs. A.58.769/VI-11.934 en A.62.557/VI-12.261 worden samengevoegd.

Artikel 2.

Vernietigd worden :

- het koninklijk besluit van 16 mei 1994 waarbij Elisabeth VAN DER ELST met ingang van 1 december 1993 tot rang B van de wetenschappelijke loopbaan van het wetenschappelijk personeel wordt bevorderd en tot werkleider wordt benoemd bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis;
- het koninklijk besluit van 23 december 1994 waarbij Elisabeth VAN DER ELST met ingang van 1 december 1994 tot hoofd van departement II "Kunstnijverheden" wordt benoemd bij de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Beroep A.62.557/VI-12.261 wordt voor het overige verworpen.

Artikel 3.

Dit arrest wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op dezelfde wijze als de vernietigde besluiten.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op dertien november 1900 zesennegentig door :

de HH. ANDERSEN, kamervoorzitter
LEROY, staatsraad,
HANSE, staatsraad,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

R. ANDERSEN.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.